

A közösségi projekt:

közösen járunk együtt az Úrral

Bevezetés

A személyes projekthez hasonlóan a közösségi projekt lényegi vonásait is nehéz egy óra leforgása alatt bemutatni. Ezért kiválasztok néhány olyan szempontot, amely segít a megértésben. Ezeknek a szempontoknak, köztük a módszertaniaknak is, alaposabban utánajárhattok a „Közösségi projekt” című könyvemben.

1. A közösségi projekt: a közösség növekedésének útja

Ha a közösségi projektről egy egyszerű meghatározást kellene adnom, így fogalmaznám meg:

A közösségi projekt olyan megkülönböztetési eszköz, döntéshozatali módszer kíván lenni, amely beindítja és mozgásban tartja azokat a hűséget és növekedést segítő dinamizmusokat, amelyeket egy közösség tagjai magukban hordanak emberi, spirituális, szakmai és küldetésüket érintő szinten.

A közösségi projekt – valamiképpen – hozzájárul, hogy a közösségi életet új módon fogjuk fel, segíti néhány alapvetően fontos érték érvényesülését. Közülük szeretném kiemelni a következőket:

- 1.1 Emlékeztet minket, hogy **Jézus közössége** vagyunk.
- 1.2 Segít, hogy a közösségben folytatott életet úgy fogjuk fel, mint **egész életünknek az útját és folyamatát**, mind egyénileg, mind közösségileg.
- 1.3 Arra hív minket, hogy a közösség összes tagjának együttes **megkülönböztetésével** és **együttértésével** haladjunk előre. Ebből a kérdésből él: „Uram, mit kívánsz tőlünk itt és most?”
- 1.4 A testvéreket/nővéreket a **kommunikálás szakembereivé** teszi.
- 1.5 Ránevel minket arra, hogy abból a **valóságból induljunk ki**, amik/akik vagyunk, és hogy begyakoroljuk a **valóságelemzést**, hogy az alapján tudjunk az eszmény felé haladni, türelemmel és kitartóan.
- 1.6 Megtanít minket, hogy pozitívan kezeljük a **konfliktusokat**.
- 1.7 Emlékeztet minket arra, hogy a **küldetés érdekében létrejött közösség** vagyunk, vagy ha tetszik: küldetésben élő közösség.

A közösségi projekt ezeket a nagy értékeket hozza magával és ezek begyakorlásához nyújt segítséget, vagyis ezek azok az értékek, amelyekre a közösség tagjait ráneveli.

Segít, hogy elkötelezzük magunkat a szerzetesi közösség meghatározott felfogása mellett, segít, hogy eldöntsük, miként akarjuk érezni magunkat a közösségen belül, hogy milyen legyen az elöljárói tekintély gyakorlásának és a küldetés megélésének módja.

2. A programkészítés és a projekt közötti különbség

Amikor a személyes projektről beszéltem, néhány szemponttal már utaltam erre. Elidőzöm most ennél egy kicsit, hogy kiegészítsem az eddig mondottakat.

Azt mondtuk, hogy a projekt mind egyéni, mind közösségi szinten az élet dinamikus felfogását feltételezi: úton lévők vagyunk. Ezért a közösségi projektet úgy is le lehetne fordítani: **A közösségi út.**

A projekt szó a latin *pro-iacere* igéből származik: projektálva élni az jelenti, hogy 'előre dobva élni', 'valami felé irányulva élni', 'valaminek a vonzásában élni'. A közösségi projekt azt eredményezi, hogy egy csoport világosan látja, merre akar közösségként haladni, és igyekszik rátalálni azokra a célkitűzésekre és eszközökre, amelyek segíthetik, hogy tényleges helyzetéből kiindulva a felismert irányba haladjon.

A projekt – ezt is mondtuk már – mindenekelőtt a **megkülönböztetés gyakorlása** annak érdekében, hogy tudatosítsuk személyes és közösségi valóságunkat, és kifürkésszük, hogy az élet viszontagságai között merre hív minket az Úr és milyen lépéseket tudunk tenni.

Viszont bizonyos gyakorisággal előfordul, hogy a közösségi projektet egyszerűen az időbeosztásra és a közösségi programok megbeszélésére szűkítik, megfelelnek a projekt dinamikus jellegéről és a megkülönböztetésről.

Ezért érdemes különbséget tenni **program** és **projekt** között.

A **program** megszervezi és megtervezi a közösség életét. Minden emberekből álló csoportnak, melynek tagjai együtt élnek és dolgoznak, szüksége van önmaga megszervezésére: meg kell beszélni az órarendet, be kell osztani a programokat, gondoskodni kell a közösség bizonyos szükségleteiről stb. Kétségtelen, hogy a programkészítés minden projekt elengedhetetlen része, hogy a projekt ne maradjon szép elhatározások merő megfogalmazása vagy a valóság kielemezése. A program azonban önmagában nem elég ahhoz, hogy egy közösség *pro-jekt* szerint, vagyis valami felé előrehaladva éljen.

Mi az oka ennek? Az, hogy a program önmagában képtelen *revitalizálni* (élettel megtölteni) a közösséget, és képtelen konkrétan megfogalmazni, milyen irányban kell a közösség önazonosságának és küldetésének növekednie.

Amikor a projekt pusztán programkészítésre szűkül, a közösség önmagát ismétli, és könnyen válságba jut, mert beleun az egészbe. Minden – személyes vagy közösségi – projekt elkészítésénél az út felismerésének – **a megkülönböztetésnek és a megvilágosodásnak** – meg kell előznie a programkészítést. Ugyanis annak során, abban a légkörben ébreszt a Szentlélek új vágyakat és kezdeményezéseket a közösség tagjaiban.

A merő programkészítéssel szemben a **projekt** elsősorban két gyakorlatot jelent, azt jelenti, hogy **elemezzük valóságunkat** és **közösségi megkülönböztetést** végzünk, hogy tudatosítsuk közösségünk valós állapotát annak érdekében, hogy javíthassunk az életén és készségesen megnyíljunk a hit engedelmességére. Ha csak programot készítünk, akkor kihagyjuk ezt a két nagyon fontos megelőző gyakorlatot, amelyek lehetővé teszik, hogy a projekt valami dinamikus, kreatív dolog legyen, és hogy minden év feltárja a benne rejlő lehetőségeket.

2. A közösségi projekt készítése során előforduló gyakoribb hibák

Megfogalmazok néhány olyan hibát, amelyek gyakrabban előfordulnak a közösségi projekt terén.

1. Az első az lenne, amiről épp beszéltem: a közösségi projektet órarend készítésére és programok beosztására szűkítjük. A programkészítés szükséges, de önmagán nem elég arra, hogy projektként működjön.
2. Másik gyakori hiba, ha úgy kezdünk bele a projektkészítésbe, hogy elővesszük és elolvassuk az előző évi projektet, és arra szorítkozunk, hogy néhány helyen kiigazítjuk azt. A projekt eleve halva születik, mert a legalapvetőbb lépést átugorja: a valóság elemzését, a mélységig történő átbeszélést és a megkülönböztetést.

A projektet mindig a valóságelemzéssel és a közösségi megkülönböztetéssel kell kezdeni, amelyek nélkül nem érjük el a projekt középpontját, a **megvilágosodást**, vagyis nem ismerjük fel a prioritást vagy prioritásokat. A megvilágosodás elérése nélkül nem fogjuk tudni, merre kell haladnunk, és milyen lépéseket kell ehhez jelenleg megtennünk.

A projekt elolvasásából akkor fogunk kiindulni, amikor a projekt kiértékelését végezzük. De más dolog készíteni a projektet, és teljesen más dolog kiértékelést végezni. A projektkészítés egészen más eljárást jelent, mint a kiértékelés. Nem időzhetünk annál.

3. További hiba vagy nehézség szokott lenni, hogy a közösségnek nem minden tagja vesz részt a valóságelemzésben, a megbeszélésben és a megkülönböztetésben. Kijelenthetjük, hogy egy projekt valójában abban a mértékben közösségi, amennyire a közösség tagjai részt vesznek benne. Nyilvánvaló, hogy különböző okokból, korbeli, képzettségi vagy jellembeli különbségek miatt nem mindenki tud ugyanabban a mértékben hozzájárulni a projekthez. Valamilyen mértékben azonban mindenki részt tud venni benne.

Az pedig szóba se jöhet természetesen, hogy a projektet egyedül az előljáró vagy a közösségnek egy kisebb csoportja készítse el.

3. A közösségi projekt szakaszai

Csak felsorolásszerűen utalok a közösségi projekt szakaszaira. De előtte szeretnék még kiemelni egy fontos szempontot.

Amikor egy közösség elhatározza, hogy közösségi projektet készít, igen tanácsos, hogy menjenek el otthonról, valami nyugodt helyre, hogy zavartalanul tudjanak dolgozni a projekten néhány napig.

A projekt jó elkészítéséhez igen tanácsos, hogy a közösség viszonylag folyamatosan dolgozzon és legyen együtt. Mivel ez a közösség életének **csúcspontja**, gondoskodni kell arról, hogy az egyéni lelkipásztori feladatok, vagy a házimunkák, a porta, a telefon stb. ne zavarja meg ezt a ritmust. Ehhez pedig különleges légkörre van szükség, olyanra, amely elősegíti egymás kölcsönös befogadását, a lelki nyugodtságot, az elmélyült gondolkodást, az imádságot és a kommunikációt. Maga a közösség fogja elég hamar igazolni ennek a döntésnek az előnyeit, hogy tudniillik a projektkészítéshez érdemes elmenni otthonról.

A közösségi projektnek hét lényegi szakasza van:

A két első az alapfeltételeket teremti meg a közösségi projekt készítéséhez. Ezt a két pontot, jóllehet bele kell számítani a projekt kidolgozásának idejébe, nagy vonalaiban már elkezdésük előtt tisztázni kell és meg kell róluik állapotni a közösségben.

3.1. Ránézünk hivatásunk fő vonatkozási pontjaira: Jézus... és pl. Ferenc, Klára...

3.2. Tisztázni kell azt a közösségeszményt, amelyet követünk, és meg kell lennie a kommunikáció elégséges szintjének.

A projekt megvalósításának során a következő lépések szerint kell dolgozni:

- 3.3. **Egyéni attitűdök: kölcsönös elfogadás, képesség kilépni önmagunkból, megnyílás a másik nézőpontja előtt.**
- 3.4. **A valóság elemzése és megkülönböztetése.**
- 3.5. **A prioritás vagy prioritások felismerése, ami a megkülönböztetés és a testvéri egyetértés gyümölcse.**
- 3.6. **Programkészítés és alkalmazás az életre.**
- 3.7. **Kiértékelés.**

3.1. Ránézünk hivatásunk fő vonatkozási pontjaira

Miként a személyes projektnél, itt is nagyon fontos, hogy rendelkezünk néhány alapattitűddel, amelyek nélkül nem lehet közösségi projektet készíteni.

Ezek az alapattitűdök a következők:

Azoknak az értékeknek a teljes szívvel való elfogadása, amelyek a megadják a közösség önazonosságát, és amelyek nélkül nem lehet közösséget építeni. Ezeket az értékeket magában Istenben, az evangéliumban, intézményünk karizmájában, a küldetésben és a szabályzatunkban találjuk. Szabályzatunkat viszont főképp karizmánk ihlető forrásaként és növekedési dinamikák forrásaként, és nem változatlan, objektív normarendszernek fogjuk fel. Tehát arról van szó, hogy a közösség minden tagjának osztoznia kell azokban az értékekben, amelyek világosan meghatározzák hivatásunkból fakadó önazonosságunkat, és azt az alaptörekvést (*optio fundamentalis*), amelyen az egész közösség osztozik.

A projekt kidolgozása során a közösségi imádság alkalmain (reggeli és esti dicséret, szentmise) igyekszünk kifejezni a közösségi projekt gyakorlatának értelmét: a testvéri életet jobbra tenni, Isten akaratának keresésében élni, emlékezni arra, hogy Jézus testvéri közössége vagyunk, és az a feladatunk, hogy Isten országának projektjét törekedjünk megvalósítani, stb.

3.2. Tisztázzuk a közösségeszményt, amelyre vágyunk.

Fontos, hogy a közösség tagjai tisztázzák azt a közösségeszményt, amely felé mint közösség haladni szeretnének. Ezen egy olyan közösségi összejövetelem érdemes dolgozni, amely megelőzi a projektet. A gyakorlatban ténylegesen nagyon különböző közösségmodellek léteznek. Ha nagyon különböző „elképzeléseink” vannak, az nagyon megnehezítené a testvéri közösséget és egyetértést.

A könyvben részletesen megtaláljátok annak leírását, milyen közösségtípusok létezhetnek. Ezért most csak gyorsan felsorolom a lehetséges modelleket:

1. **Szabályok betartását előtérbe helyező közösség.** Az ideális közösség számukra az, amely betartja a szabályokat és az előírásokat. Előjárómodellje: az autoritárius (tekintélyelvű).
2. **Az önmegvalósítást hangsúlyozó közösség.** Célja, hogy a csoport tagjai ki tudjanak bontakozni szakmai munkájukban. Előjárómodellje: a mindent megengedő.
3. **Vállalkozásként működő közösség.** Célja az általa vezetett intézmények és missziók hatékony fenntartása és vezetése. Előjárómodellje: a vállalkozást vezető (ügyintéző).
4. **Üvegházközösség.** Célja, hogy a közösség kellemesen és békében érezze magát otthon. Kerüli a konfliktusokat. Előjárómodellje: a paternalista.

5. **Világi környezetbe illeszkedő közösség.** A szegények melletti szociális elköteleződést teszik első helyre, azzal a veszéllyel, hogy életük más dimenzióit elhanyagolják. Előjárómodellje: szociálisan érzékeny vezető.
6. **Funkcionális programja alapján élő közösség.** Azt tartja fontosnak, hogy mindenki tartsa magát az előre megállapított napirendhez és végezze el a neki kijelölt feladatokat. Előjárómodellje: a funkcionális.
7. **Megkülönböztetéssel és fejlődési dinamikákban előrehaladó közösségek.** Kommunió szintű találkozássra törekszenek Istennel, a közösségben élő testvérekkel, a mellettük élő férfiakkal és nőkkel, különösen a szegényekkel, valamint az egész teremtett világgal.

Ez a közösség a legalkalmasabb arra, hogy projekttel éljen, és azt a megkülönböztetés eszközeként felhasználja arra, hogy minden szinten kommuniót gazdagító dinamikákban éljen.

3.3. Személyes attitűdök

- a) **Elfogadás:** testvéreinket/nővéreinket elfogadjuk olyannak, amilyenek, és elkerüljük azokat az infantilis attitűdöket, amelyek lehetetlenné teszik, hogy a magunk korlátozott valóságával együtt fogadjuk el egymást.
- b) **Az egész közösség javának keresése:** nem zárkózunk önmagunkba vagy a mi kis csoportunkba.
- c) **Készség a párbeszédre és a kommunikációra:** ez az a közeg, ahol adunk és kapunk, és megnyílunk az igazságra.

3.4. A valóság elemzése és megkülönböztetése

A megkülönböztetés a valóság hívő elemzésének eredményeként jön létre, amikor tudatosítjuk magunkban, hogy hová, milyen irányba hív minket az Úr, hogy önazonosságukat és küldetésünket magasabb színvonalon tudjuk megélni, tudatosítjuk, hogy a közösség növekedéséhez milyen úton kell járnunk. **A megkülönböztetés abban áll,** hogy szembesítjük magunkat az Úr szavával és a szabályzatunk által megfogalmazott karizmánkkal, és nagyon komolyan vett kommunikáción keresztül **megvilágosodásra** törekszünk: igyekszünk felismerni egy-két prioritást, amelyek felé haladhat és haladnia kell a közösségnek.

Amire érdemes több időt szánni: látni, hogy a testvérek, a közösség egyes tagjai hogy érzik magukat ebben pillanatban, és milyen állapotban van a közösség.

a) A közösségi projektben öt terület van, amelyet elemezni kell.

Egy szerzetes életprojektjének – mely lényegében minden keresztényre kiterjeszhető – öt fejezete van, amelyre a projektnek alkalmazni kell a valóságelemzést és a megkülönböztetést:

1. Isten elsődlegessége,
2. testvéri élet (közösségi élet),
3. karizmatikus önazonosság,
4. a világ: jelenlét, küldetés, szegények, ökológia,
5. folyamatos képzés.

Ez az az öt nagy fejezet, amely a megszentelt életet alternatív emberi és keresztény létmóddá teszi.

A megszentelt élet minden megújulása mindig e körül az öt tengely körül fog forogni, amelyek a közösség lényegi, központi elemeit jelentik, és ezek határozzák meg a hivatásunkban való növekedést.

A megkülönböztetés megmutatja, mennyire képes a közösség – objektíven, tisztelettel és merészen – szembenézni önmagával ezen az öt területen: milyen jó tulajdonságai és korlátai, hiányosságai és erősségei, konfliktusai és divergenciái vannak, amelyek elevenen tartják a hivatásában való növekedés útján.

A közösségi projektről írt könyvem harmadik részében egy nagyon konkrét módszertant közlök a valóságelemzésre és a megkülönböztetésre ezen az öt területen.

A legújabb spanyol kiadás 142. oldalán lévő táblázat összefoglalja a közösségi projekt eredményét a valóságelemzés és a megkülönböztetés folyamata után.

Lehet használni a SWOT-elemzést is (spanyolul DOFA), amely az elemzés tárgyait kifejező szavak kezdőbetűiről kapta a nevét, magyarul GYELV-elemzésnek is szokták mondani.

Erősségek (Strengths)	Gyengeségek (Weaknesses)	Lehetőségek (Opportunities)	Veszélyek (Threats)

A kettő közül bármelyik módszer segít, hogy:

- Megfogalmazzuk stratégiai céljainkat.
- Kiértékeljük helyzetünket céljaink elérése érdekében.
- Feltárjuk a közösség **gyengeségeit**, tudatában legyünk azoknak, és igyekezzünk javítani rajtuk. **Gyengeségek** a közösségnek azok a jellemzői, amelyek megakadályozhatják és korlátozhatják a közösségi vagy missziós célok elérését.
- Feltérképezzük a kívülről ránk leselkedő **veszélyeket**, hogy elkerüljük vagy csillapítsuk őket. **Veszélyt** olyan külső akadályok vagy adottságok jelentenek, amelyek kedvezőtlenek a közösség céljai szempontjából.
- Felismerjük a közösség **erősségeit**, és éljünk velük. **Erősséget** a közösségnek azok az erőforrásai és képességei jelentenek, amelyek segítik céljai elérését vagy a közösséget jó helyzetbe hozzák.
- Felfedezzünk új belső vagy körülöttünk lévő **lehetőségeket**, hogy jobba tegyük misszióinkat és/vagy céljainkat. A **lehetőség** egy olyan eszme, körülöttünk végbemenő változás vagy helyzet, amely segítheti a közösséget jobb eredményeket elérni vagy új tevékenységekbe fogni.

Ily módon:

- ki tudjuk javítani **a gyengén működő dolgokat,**
- szembe tudunk nézni **a veszélyekkel,**
- ki tudjuk használni **a lehetőségeket,**
- tudunk építeni **az erősségekre.**

b) Kommunikáció

Ez a téma annyira központi és alapvető jelentőségű, hogy megfogalmazhatjuk a következő elvet: *Egy közösség akkor képes közösségi projektet készíteni, amikor elérte a kommunikáció elégséges szintjét.*

A kommunikáció a legfontosabb közvetítő eszköz ahhoz, hogy a közösségi életünkön s így a projekten dolgozzunk. A jó kommunikáció szükséges és elégséges feltétele annak, hogy egy közösség elkezdhesse kidolgozni projektjét.

Ha nem éri el a megfelelő szintet, akkor a projektet azzal kezd kezdeni, hogy egy külső szakember segítségével megteszik a szükséges lépéseket a kommunikáción való javítás érdekében.

Bármely projekt alapfeltétele, hogy a benne résztvevők képesek legyenek nyugodtan és egyszerűen legalább arról beszélni, hogy miként élik meg életük jelenlegi szakaszát, a küldetésüket stb., ki tudjanak emelni néhány szempontot abból, hogy mi tetszik nekik a közösségben, vagy mivel nem egészen elégedettek, képesek legyenek derűsen szembenézni egy-egy konfliktussal...

Az a közösség, amely nem érte el a kommunikációnak és a bizalomnak azt az elégséges szintjét, hogy a közösségben előforduló konfliktusokat kezelje, komoly nehézségekkel fog találkozni, hogy a közösségi projektet kellő mélységben végigvihesse.

Annak a közösségnek, amely növekedni kíván, el kell kezdenie javítani a kommunikációt tagjainak meggyőződéseiről, valós helyzetéről, vágyairól és érzéseiről.

E kommunikáción keresztül a közösség tudatosítja minden egyes testvérnek és a közösség egészének a helyzetét.

Első lépésben a közösség minden tagja – egyedül – időt szán arra, hogy a közösség imént említett öt területét megvizsgálja és észrevételeit lejegyezze. Mindegyik területhez két-három kedvező és két-három kedvezőtlen jellemzőt írunk.¹

Azután mindnyájan összegyűlnek, hogy a közösségben ki-ki elmondja, hogyan látja a közösségi életnek ezt az öt fejezetét: az Istennel való kapcsolatot, a testvéri életet és a házimunkákat, a szegényekkel való kapcsolatot, a küldetést és a folyamatos képzést.

Megnevezik a meg nem oldott konfliktust vagy konfliktusokat, ha lennének ilyenek.

Nem mindig a legbölcsebb dolog a projekt kidolgozása során megbeszélni ezeket a konfliktusokat. Ha fennáll a veszélye, hogy megakasztaná az összeövetelt, jobb, ha lejegyezzük és egy későbbi közösségi találkozó programjává tesszük.

c) Közösségi összejövetelek

Most szeretnék itt egy hasonlóan vagy a közösségi projektnél még fontosabb közvetítő eszközre utalni: ezek pedig a közösségi összejövetelek (házi gyűlések). Annak érdekében, hogy a projektkészítés során megfogalmazott prioritások és célkitűzések ne vesszenek el a semmibe, szükségük van egy olyan platformra, amely elevenen tartja őket egész év

¹ Vö. JUAN MARIA MTZ. DE ILARDUIA: *El proyecto comunitario, camino de encuentro y de comunión*, Cuadernos Frontera-Hegian, nº 14, Ed. Frontera, Vitoria-Gasteiz, 1997², 133–136.

folyamán. A közösségi összejövetelek jelentik az eszményi közvetítő eszközt arra, hogy a magunknak kitűzött célokért dolgozzunk.

d) Megkülönböztetés

A projekt végeredményben azt szolgálja, hogy rábukkanjunk arra, amit Isten akar a közösségünkkel azt a helyzetet figyelembe véve, amelyben vagyunk. Ezért a projekt lényege a megkülönböztetés. A megkülönböztetés dinamikus feszültségbe helyezi létünket, folytonosan kimozdít megállapodottságunkból, emlékeztet arra, hogy mindig úton vagyunk, folyamatban élünk, zárandokolunk, és mint Jézus tanítványainak az a feladatunk, hogy állandóan azt kérdezzük magunktól, merre hív minket Isten, hogy előrehaladjunk az éjszakában.

Megpróbáljuk a valóságot a közösséget megalapozó értékek fényével megvilágítani. Vagyis a megkülönböztetésnek valami másnak kell lennie, mint pusztán valóságelemzésnek, és a projekt kidolgozása során teret kell hagyni annak, hogy hallgassuk Isten szavát és imádkozzunk azért, hogy ő megszabadítsa szabadságunkat minden narcisztikus érdektől.

A megkülönböztetésnek el kell fogadnia azt a tényt, hogy minden közösség fokozatosan, vagyis *folyamatban* növekszik, és hogy egy dolog az eszmény, és egy egészen más dolog az, amit itt és most ettől a közösségtől kérni lehet.

Vigyázni kell arra, hogy Isten akaratának a megkülönböztetését ne keverjük össze a perfekcionizmussal vagy az eszmények azonnali elérésének akarásával. Ezek mintegy horizontként mindig jelen lesznek. Viszont amit a valóságelemzéssel és a megkülönböztetéssel javasolunk, az az, hogy határozzuk meg azt a lehetséges és reális lépést, amelyet a közösség meg akar tenni és meg is tehet. A projekt magával hozza a folyamat(osság) eszméjét: valami felé haladva élünk, tiszteletben tartjuk a közösség haladásának ritmusát anélkül, hogy lemondanánk a növekedés előrefeszüléséről.

A projekt végeredményben olyan segédeszköz, amely arra emlékeztet minket, hogy a hívő folytonos megkülönböztetésben, állandó úton levésben él. A projekt magával hozza azt, hogy nem sajátítjuk ki az életet, hanem abból a kérdésből kiindulva élünk, hogy „Uram, mit akarsz, mit tegyünk?“, és tudjuk azt, hogy a választ magamnak kell meghallanom azáltal, hogy fülelek Isten hangjára az idők jeleiben, testvéreim valóságában és Isten országának hangjaiban.

Ezért a megkülönböztetés, mielőtt munkamódszer lenne, magának a létezésnek folyamatban megvalósuló, hívő engedelmisségként való felfogása. Következésképpen a projekt nem szűkülhet le olyan valóságelemzésre, amelyet például egy cég csinál. Az imádság légkörének kell átjárnia, amely emlékeztet minket arra, hogy a változás és átalakulás egész folyamatának a Szentlélek a forrása.

A megkülönböztetés felráz minket, emlékeztet arra, hogy mindig úton kell lennünk, annak a három pólusnak a feszültségében, amely minden hívő személyt vagy közösséget jellemez:

- a) Az a feszültség, amely abból fakad, hogy **tudatosítjuk reális helyzetünket**, amelyben most vagyunk, és amelynek oly erősen érezzük mind mostani határait, mind fejlődési lehetőségeit.
- b) Az a feszültség, amely **a közösségnek mint a világban megvalósuló kommunió jelének eszményéből** születik. Olyan eszmény ez, amelynek ahhoz, hogy kifejezze Istennek a világra vonatkozó akaratát, van vonzereje közös vágyaink felé.
- c) Az átalakulás és a növekedés dinamikái, amelyeknek a Szentlélekben van a forrása, és amelyek abban az elkötelezettségben fejeződnek ki, hogy konkrét lépéseket teszünk, melyek kijelölik a közösségi folyamat útját.

Vigyázni kell arra, hogy a folyamat eszméje ne legyen a változás tagadása. A megkülönböztetés összefoglalását adja a közösség eszményének és valós helyzetének, hogy a közösségi növekedés megfelelő lépésére ráleljünk.

3.5. A prioritások felismerése

Ha jó kommunikáción keresztül megosztják egymással a közösség valóságáról készített különböző elemzéseiket és ha a testvérek/nővérek a megkülönböztetésben megnyílnak a hit engedelmességére, elérkezik a megvilágosodás kulcsmozzanata. Általa a közösség nemcsak világosan látja, mit tehet és kell tennie, hanem „motiválnak” (‘mozgatottnak’) is látja magát arra, hogy lépéseket tegyen a felfedezett hiányosságok megszüntetésére, és ezt a nagyobb emberi és hívő teljesség felé vezető útnak éli meg. A megvilágosodás nemcsak azt jelenti, hogy látjuk, hol a probléma, és hogy nekem abban mekkora felelősségem van, hanem azt is, hogy „szükségét érezzük” annak magunkra vállalását, hogy elinduljunk a probléma megoldása felé. Ez a közösség életének egyik csúcspillanata, amelyben jelen vannak az egyéni attitűdök, az igazság keresése és a készség az Isten akarata előtti megnyílásra. Ezért mindig kegyelmi időszak, és nem pusztán az élet megtervezése, megszervezése vagy a feladatok kiosztása.

A megvilágosodás során világosan felismerjük, hogy a testvéri élet melyik aspektusának kell prioritást (elsőbbiséget) adnunk, hogy alaposabban végiggondoljuk és dolgozzunk rajta az előttünk álló év folyamán.

Ezért a közösségi projektnek elválaszthatatlan hozzá kell kapcsolódnia a rendes közösségi összejövetelekhez. Ezek képezik azt a nélkülözhetetlen teret, amelyben a közösségnek folyamatosan dolgoznia kell a prioritásokon, melyek a megvilágosodás folyamata során feltárultak előtte. Ha a közösségi projekt nem teremt tereket a közösség megszokott életében, melyek lehetővé tennék a projekt alkalmazását és folytatását, akkor könnyen írott malaszt marad az egész.

3.6. Programkészítés

Miután felismertük a prioritást vagy prioritásokat – melyekből jobb, ha nincs több kettőnél! –, megfogalmazzuk a stratégiánkat – célkitűzésekkel, eszközökkel, határidőkkel –, hogy a megvilágosodásból fakadó közösségi elkötelezettségünket konkrétan megvalósítsuk. Ezt követően pedig – és most már magunk előtt tartva az előző év projektjét – beosztjuk az összes többi programot, megszervezzük a feladatokat, javítunk a szükségesnek ítélt területeken. Ennél igen hasznos, ha figyelembe vesszük a megelőző év kiértékelése során gyűjtött észrevételeinket.

Végezetül kijelöljük a kiértékelés időpontjait, amelyekből jó, ha kettő van: az egyik félévkor, a másik év végén. Ha a kiértékelést csak a végére hagyjuk, a közösségnek nem marad lehetősége, hogy időközben a szükséges változtatásokat megtegye.

3.7. Kiértékelés

A kiértékelés azt jelenti, hogy időt szánunk annak megvizsgálására, hogyan haladunk a projektben vállalt teljesítésével, és értékeljük az eredményeket, amelyekhez a céljaink elérésére alkalmazott segédeszközök vagy tevékenységek vezettek.

Összefoglaló gondolatok

A projekt eszméje mindenekelőtt azt jelenti, hogy hitelesen akarunk élni: igazak akarunk lenni magunkhoz, életünket a kezünkbe akarjuk venni, hogy saját létezésünk és a közösségi élet kalandját megéljük. Ez nem túlzott tökéletességre törekvés, nem szabályrendszer, sem jó elhatározások gyűjteménye, hogy az életünket külső előírásokhoz vagy intézményekhez igazítsuk. Segédeszköz ahhoz, hogy személyes és közösségi életünket egy belső és közösségi átalakulás folyamatban megvalósuló dinamikájaként éljük meg.

Nem az egyének megszelídítésére szolgáló eszköz, hanem abban segít, hogy saját szabadságunk kalandját elkötelezetten és másokkal megosztva hitelesen éljük, és hogy egyértelmű világossággal megéljük a hit engedelmisségét, melyet a keresztyén élet feltételez.

Ahhoz, hogy a közösségi projekt tartalmas legyen és érdekelték legyünk benne, jó, ha a közösség minden tagja megosztja a testvérekkel/nővérekkel azt, amit ő konkrétan megél, amit ő maga feldolgozott személyes projektjében. Ezért a közösségi projekt megkíván valamifajta személyes projektet, amellyel ki-ki előállhat a közösség elé: hogy bemutassa mostani helyzetét, azt, hogy mik mozgatják legbelül, szükségleteit és vágyait, elégedetlenségeit stb. És ez fordítva is igaz: a személyes projekt, amellyel a közösségben élünk, megkívánja, hogy figyelembe vegyünk a közösségi projektet, mivel az minden személyes projekt lényegi dimenzióját képezi. Ezért azt mondhatnánk, hogy nem lehetséges jó közösségi projekt személyes projekt nélkül, sem jó személyes projekt valamilyen közösségi projekt nélkül.

Miként szinte mindennél, úgy itt is érdemes emlékezni arra, hogy projektet készíteni csak a gyakorlatban tudunk megtanulni. Ezért döntően fontos, hogy eltökélten, erős szándékkal fogjunk neki. Idővel mindenki és minden közösség megtalálja majd a helyzetének legmegfelelőbb utat.

(Ford. Tózsér Endre SP)